

Telegraful Român

ORGANUL OFICIAL AL ARHIEPISCOPIEI ORTODOXE ROMANE DE ALBA-IULIA ȘI SIBIU
ȘI AL EPISCOPIILOR CLUJ ȘI ORADEA

Abonamentul

pentru parohii cl. I Lei 40; cl. II Lei 30; cl. III Lei 25. Particulari: Lei 25. Autorități și străinătate Lei 50. De sprijin Lei 75. Pentru America 10 Dolari.

Articolele și corespondența

se adresează REDACȚIEI Telegrafului Român, Sibiu, str. 1 Mai 35. — Articolele nepublicate nu se inapoiază. — Scrisorile nefrancate se refuză.

Prețul inserțiunilor

un cm.² 60 Bani pentru odată; dacă se publică de mai multe ori se dă rabat corespunzător. Inserțiunile se adresează ADMINISTRAȚIEI Telegrafului Român, Sibiu, strada 1 Mai Nr. 35.

Nr. 4291/1953

Notificare Oficială

La „Institutul Teologic de grad universitar din Sibiu”, în anul școlar 1953/54 se primesc absolvenții cu diplomă ai Școlilor de cântăreți bisericești, precum și absolvenții Școlilor pedagogice de învățători, liceelor teoretice (bacalaureați) și ai altor școli medii, care dau dreptul de înscriere la Școlile de grad universitar.

Absolvenții Institutului Teologic pot obține titlul de „licențiat” în Teologie.

Studentii merituosi, disciplinați și buni la studii, vor primi burse fie dela Eparhie, fie dela Ministerul Cultelor.

Se primesc studenți din cuprinsul Mitropoliilor Ardealului și Banatului.

I

Cererile de înscriere în anul I și de reinscriere pentru anii II, III, IV, pentru toți studenții care au frecventat anul școlar trecut, se vor adresa Institutului Teologic Universitar Sibiu, până cel mai târziu 15 Septembrie 1953, însoțite fiind de actele originale următoare:

1. Actele legale de școlaritate;
2. Actul de cetățenie;
3. Extrasul de naștere;
4. Certificatul de botez;

5. Binecuvântarea (aprobarea) Chiriarhului Eparhiei de care aparține studentul;

6. Certificat dela Sfatul Popular, tip 2966, cu arătarea originii sociale și averea ce posedă părinții studentului. (Acest certificat sunt obligați să-l aducă studenții din toți anii).

7. „Declarație” semnată de părinți sau tutori în fața preotului local, prin care recunosc, că au luat cunoștință de condițiile de primire în Institut și se obligă a se conforma întocmai;

8. Dovadă de purtare dela Oficiul parohial local.

Examenul anual restant pentru anii I—IV, se țin în zilele de 15—20 Septembrie 1953.

Reinscrierile la Institut pentru anii II, III și IV se vor face în zilele de 20—30 Septembrie 1953, iar examenele sesiunii de toamnă, de diferență și licență, se vor ține între 4—9 Octombrie 1953.

Examenul de diferență, conform art. 204 din Regulament și de admitere în anul I, se vor ține în zilele de 10—14 Octombrie 1953.

Deschiderea solemnă a anului școlar, precum și începerea cursurilor va avea loc în ziua de Joi 15 Octombrie 1953.

II

Studentii sunt obligați a locui în Internatul Institutului și a se conforma dispozițiilor din Regulamentul intern al Institutului.

Toți studenții vor fi obligați să plătească o taxă de școlaritate și internat în sumă totală de Lei 600 anual la Caseria Institutului, după cum urmează:

- Lei 200 la începutul anului școlar;
- Lei 200 la reîntoarcerea din vacanța de Crăciun;
- Lei 200 la reîntoarcerea din vacanța de Sf. Paști.

Pe lângă acestea studenții vor fi obligați să mai aducă și anumite alimente în natură.

Studentii din anul I, vor preda odată și pentru totdeauna și următoarele: 1 farfurie pentru supă, 1 farfurie pentru friptură, 1 farfurie mică, 1 cană-ceașcă pentru ceai, toate din porcelan alb, precum și un cuțit, 1 furculiță și 1 lingură, toate din material inoxidabil.

Acestea devin proprietatea Internatului.

Studentii vor aduce câte o saltea pentru paie, hainele de pat cu schimbările necesare, care toate rămân proprietatea studentului.

Consiliul Arhiepiscopesc

„Ascultați de mai marii voștri și sunteți-vă lor, căci ei priveghează pentru sufletele voastre, ca unii care vor da seama de ele”.

„Fiți implinitori ai cuvântului, iar nu numai ascultătorii lui..., căci precum trupul fără suflet este mort, așa și credința fără fapte este moartă”.

Apărarea Patriei, aspect al Apărării Păcii

Potrivit concepției sale despre om și societate, Biserica se împotrivesc ideii unui nou războiu mondial și nu-l dorește, nu-l ațâță. Însă atunci când sunt primejdiile securitatea, independența, suveranitatea și viața Patriei — Biserica — prin ierarhie, clerici și credincioși — se face apărătoare a Patriei și a păcii.

După cum bine spunea Ionis de Launay dela Academia de Științe a Franței, creștinismul „propovăduiește dragostea de oameni; dar el proclamă mai întâi, ca o datorie, dragostea de Patrie... Nu, el nu iubește războiul; el n'ar putea să admită și să aprobe această monstruoasă stare de lucruri, când omul este lup omului, când creștinii se sfășie între ei cu lovituri de ghiare și de dinți, ca fiarele sălbatice! Însă el ne învață să cunoaștem, să iubim, să ocrotim un anumit număr de cercuri umane din ce în ce mai întinse..., care sunt mai întâi familia, pe urmă mica patrie a satului și a parohiei, pe urmă Patria mai vastă. Fiecărei din aceste grupări, el îi asigură permanența și stabilitatea unei datorii pentru toți cei care fac parte din această grupare. Și această datorie ne impune nu să urâm sau să atacăm grupări vecine; ci de a ne sacrifica propriile noastre interese, plăcerile noastre și chiar viața noastră comunității. Dreptul de legitimitate apărare rămâne un drept pentru această comunitate atacată și impune fiecărui din membri săi obligația de a se sacrifica în mod curajos pentru salvarea ei”.

Știm, au existat — și mai există chiar — unele curente pseudo-creștine care — ca Montaniștii din vechime, sau ca alte curente mai noi — se sprijină în mod artificial și forțat, neștiințific, pe textul dela Matei V, 39. Bineînțeles — așa cum demonstrează teologul ortodox grec Hristu Andrusos — „obiecțiunile din punct de vedere religios provin din necunoașterea exactă a locurilor din Scriptură ca și a ființei naturale și morale a Statului... În general vorbind nu se poate caracteriza orice războiu ca opunându-se poruncii a VI-a și deci ca fiind vrednic de osândit din punct de vedere creștin”.

Da, morala creștină se opune ideii vărsării de sânge, ideii de ucidere și nimicire a vieților omenești și a bunurilor civilizației și culturii umane. Dar, aceeași morală — așa cum, de pildă, reese din

[Continuare în pag. 2]

Apărarea Patriei, aspect al Apărării Păcii

[Urmare din pag. 1

morala unui mare scriitor bisericesc ca Fericitul Augustin — consideră, foarte limpede, că este îngăduit războiul de apărare, atunci când acesta „este unicul mijloc de a păstra pacea tulburată pe nedrept, de a-și revendica drepturile...”, fiindcă „triumful celor răi este o nenorocire și un scandal...”.

Iată de ce, nu întâmplător, Biserica se pronunță — oricât ar părea de paradoxal pentru o slujitoare a păcii — pentru războiul de apărare a Patriei și a păcii, atunci când nu mai există o altă soluție pentru păstrarea acestor bunuri de preț, fără care nici nu poate fi concepută societatea umană.

Această idee au dezvoltat-o o seamă întreagă de gânditori — teologi sau laici — fiecare, în fond, susținând același lucru. Astfel, filosoful francez N. Dorolle demonstrează că națiunile „au un drept și o datorie de a trăi, cu atât mai imperios cu cât ele sunt în primul rând un centru și o sursă de progres omenesc. Ele au prin urmare datoria de a se apăra și de a face tot ce este posibil pentru ca forța să nu li se poată distruge”. Deasemenea, Andrusos arată că războiul de apărare a Patriei și a păcii „fiind o acțiune de apărare, după ce toate mijloacele pașnice s’au consumat, este admis din nevoie, cu condiția să se săvârșească fără atrocități și acte neumane, să se respecte principiile generale ale dreptului și moralei, să se cruțe, pe cât este cu putință, sângele omenesc, iar față de prizonieri să se arate iubirea de oameni”.

Altă personalitate a Bisericii Ortodoxe — actualul Patriarh Alexei al Moscovei și întregii Rusii — îndată după cucerirea teritoriului Uniunii Sovietice de către armatele agresoare hitleristo-fasciste, arată că „războiul este o lucrare sfântă pentru cei care îl fac de nevoie, întru apărarea dreptății și a Patriei. Cei care iau în seamă împrejurări armate, săvârșesc o faptă dreaptă și primind rănilor și suferințele, jertfindu-și viața pentru cei de un sânge cu ei și pentru Patrie, merg pe urmele mucenicilor, către cununa cea veșnică și nemuritoare. De aceea și Biserica binecuvintează aceste fapte de eroism și tot ceea ce săvârșește fiecare întru apărarea Patriei sale”.

Această opinie deslușită a Patriarhului Alexei își are izvoarele în învățătura nealterată a Sfintei Scripturi — care prin cuvintele Mântuitorului, pune jertfirea de sine în interesul semenilor pe treapta cea mai înaltă a virtuților — ca și a Sfintei Tradiții. Ideea aceasta a căpătat confirmare canonică, fiind stabilită în sistemul canonic al Bisericii Ortodoxe sub denumirea de „Canonul I al Sfântului Atanasie cel Mare”. Mai mult, învățătura aceasta este confirmată și de marele capadocian, Sfântul Vasile cel Mare, în „Canonul al 13-lea: „Uciderile din războaie nu le-au socotit Părinții noștri între ucideri; mi se pare că ei dau iertare celor care luptă pentru apărare, pentru cumințenie și pentru buna cinstire” (Cf. „Syntagma IV”, p. 131). De această problemă — arătând aprobarea de către Biserica a războiului de apărare a păcii și a Patriei — s’au ocupat, subliniind sensul pozitiv al problemei, canoniști de seamă, ca Zonara, Balsamon, Milaș etc. Balsamon arată chiar că — la anumite războaie de apărare — au participat în mod activ și preoți, care au suprimat viața vrăjmașilor agresori, câștigându-și din par-

tea Bisericii nu caterisirea, ci cinstirea. Pe linia acestor preoți s’a situat un legendar „Popa Stoica din Fărcaș” de pe vremea luptelor lui Mihai Viteazul împotriva dușmanilor năvălitori. Pe linia acestor preoți s’a situat și acel venerabil preot ortodox rus care — potrivit mărturiei luptătorului sovietic P. Ignatov, în cartea sa „Carnetul unui partizan” — și-a jertfit liniștea, chiar și viața, pentru apărarea Patriei sale, în timpul Marelui Război antifihlerist. Pe linia acelor preoți s’au situat toți acei slujitori ai altarelor Bisericii Ortodoxe Ruse care au fost, după Marele Război, distinși, de către guvernul sovietic cu medalii, decorații și ordine, pentru meritele de război, de apărare a Patriei invadate de dușman.

În câteva cuvinte — după expresia clară și concisă a Fericitului Augustin — „Belligerare malis felicitas, bonis necessitas” — „A purta războiul este o plăcere pentru cei răi, pentru cei buni o nevoie” (De Civitate Dei IV, 15).

Dar când această nevoie se impune — când deci pacea și Patria se găsesc în pericol, fiind victimele unui război de agresiune — toți fiii Patriei — indiferent de concepțiile sau credințele lor — au datoria de a face zid împrejurul Patriei, de a se jertfi chiar pentru apărarea ei. Ideea aceasta o găsim la mulți gânditori, dela cei mai vechi, până la cei mai noi.

Într’un cuvânt, eroismul în războiul de apărare a Patriei și a păcii este o virtute morală, care poate și trebuie să fie cultivată de Biserica noastră, în sufletele credincioșilor ei, care sunt nu numai fiii ai Bisericii, ci și ai Patriei. Mai ales că — în ce privește cultivarea acestei virtuți morale: patriotismul dus până la eroism — Sfânta Scriptură este plină de pilde și îndemnuri, care de care mai edificatoare.

Această idee a fost foarte bine exprimată într’o Pastorală adresată credincioșilor de către Conducerea Bisericii Ortodoxe Ruse la 11 Noembrie 1941: „Mâna unui patriot adevărat nu va tremura întru nimicirea cuceritorilor fasciști, Inima creștinului stă împietrită pentru fiarele fasciste; din ea isvorește numai o nimicitoare manie de moarte față de dușman. Fără seamă este frumusețea eroismului bravilor noștri ostași, pentru că „își pun sufletul lor” nu numai pentru ei, ci și „pentru semenii lor, pentru popoarele căzute vremelnic sub jugul fascist”. Această poziție — care este proprie tuturor Bisericii Ortodoxe Naționale din lagărul păcii și progresului — trebuie să constituie un serios avertisment pentru aceia cari pășesc pe urmele lui Hitler, încercând să arunce omenirea într’un nou și monstruos măcel mondial.

Exprimând punctul de vedere al moralei creștine ortodoxe, Andrusos consideră, pe bună dreptate, că „viața nu este bunul suprem, ci o condiție de bază, sau o premiză a moralității. Ori de câte ori este vorba, deci de binele comun, cineva trebuie să-și ofere pentru viața semenilor viața proprie, nu numai prin moartea în război, ci suportând în genere moartea când aceasta este cerută de interesul comun. Oprindu-se asupra câtorva pilde grăitoare de eroism și jertfire de sine din Sf. Scriptură a Vechiului Testament, Andrusos adaugă: „Moartea lui Samson e socotită de Părinți și de moralisții creștini nu ca o sinucidere, ci ca jertfirea de sine, prin care au fost uciși și foarte mulți din cei de neam străin, întrucât „cei morți pe care

Samson i-a ucis cu moartea lui au fost mai mulți decât aceia pe care i-a ucis în viață” (Judecătorii 16, 30). Tot așa și moartea lui Eliazar și a lui Rasis cel Bătrân”.

Am văzut, prin urmare, că Biserica Ortodoxă nu se limitează la apărarea păcii și a Patriei, binecuvântând patriotismul conștient și pe cei ce îndeplinesc — în diferite forme — acele generoase ale acestui patriotism. Mai mult, Biserica Ortodoxă situează, eroismul, jertfirea de sine, printre cele mai înalte virtuți creștine. După Andrusos, care vine cu precizuni importante în această problemă, „jertfirea de sine își păstrează valoarea proprie, atunci când îndeplinește condițiile sale proprii, adică: a) dacă isvorește din mobile inocente, iar nu din dorința de a fi văzuți și lăudați; b) dacă cel ce se sacrifică nu țintește la moarte, care vine asupra-i în chip necesar, ci la împlinirea scopului moral, care altminteri nu poate fi servit. Condițiunea aceasta din urmă este cu atât mai necesară, cu cât ea deosebește jertfirea de sine de orice altă moarte și chiar de sinucidere”.

Evident, ar fi eronat să se considere că jertfirea de sine presupune numai decât în mod necesar moartea — și anume moartea pe frontul de luptă pentru apărarea Patriei. Jertfirea de sine — pe care Biserica Ortodoxă o proclamă ca o datorie supremă a credincioșilor ei în cazul când pacea și Patria sunt atacate — capătă aspecte din cele mai neașteptate și mai nobile, toate fiind fațetele diferite ale aceleiași înalte virtuți morale. Așa cum arăta Prea Fericitul Serghie, locțiitor de Patriarh al întregii Rusii, la 22 Iunie 1941: „Se jertfeste nu numai acela care este ucis pe câmpul de luptă pentru poporul său și pentru binele acestuia, ci și acela care se dăruiește pe sine, sacrificându-și sănătatea sau liniștea, din dragoste pentru Patrie”. Și vorbele acestui ierarh al Bisericii surori au fost traduse în faptele generoase ale jertfirii creștine de sine, atât de către el personal, atât de actualul Patriarh Alexei — care a stat la postul său de veghe în zguduitorul blocadă a Leningradului — cât și de masa de milioane de clerici și credincioși ai Bisericii Ortodoxe Ruse, care — în timpul Marelui război pentru Apărarea Patriei — fie că și-au dat viața pentru Patrie, fie că au organizat și susținut o serie întreagă de acțiuni de jertfire de sine (înființarea diviziilor de tancuri și avioane „Alexandru Nevschi” și „Dimitrie Donscoi”, colecte de bani, haine și alimente pentru armată, văduve orfani etc.)

Fiindcă: „Dragoste mai mare decât aceea, ca cineva să-și pună sufletul său pentru semenii săi, nimenea nu are” (Ioan 15, 13).

Preot CONSTANTIN OLARIU,
Ciheiu—Oradea

„Fericiti sunt făcătorii de pace,
că acela fiii lui Dumnezeu se vor
chama”

Date istorice

15 August 1947. — Reforma monetară inițiată de Partidul Comunist Român pune capăt inflației din țara noastră.

17 August 1868. — S’a născut poetul progresist Ion Păun-Pincio (mort la 26 ani), unul dintre primii scriitori, care s’a alăturat mișcării socialiste (85 ani).

Dare de seamă asupra sesiunii Consiliului Mondial al Păcii

Delegația română care a luat parte la lucrările Consiliului Mondial al Păcii, a făcut o dare de seamă publică asupra hotărârilor sesiunii dela Budapesta din Iunie a. c. Din Preziđiul adunării, la care au participat mii de oameni ai muncii din Capitală, amintim pe: acad. Prof. Constantinescu-Iași, Ministrul Cultelor, I. P. S. Patriarh Justinian, P. S. Valerian al Oradiei, Prof. univ. F. Mezincescu, acad. D. Danielopol ș. a.

Prof. univ. Florica Mezincescu, membră în Consiliul Mondial al Păcii, a făcut o amplă și documentată expunere în legătură cu lucrările sesiunii Consiliului Mondial al Păcii. Vorbitorul a spus între altele următoarele:

Sesiunea Consiliului Mondial al Păcii ținută la Budapesta, a avut loc într'un moment internațional care se caracterizează prin aceea că, în ciuda uneltirilor dușmanilor fățiși și ascunși ai păcii, s'au creat datorită în deosebi Uniunii Sovietice condiții favorabile pentru soluționarea pașnică a problemelor internaționale litigioase. Țările din lagărul democrat în frunte cu Uniunea Sovietică își bazează politica externă pe ideea posibilității conviețuirii pașnice între cele două sisteme, considerând că deosebirile între sisteme nu împiedică conviețuirea lor, că disputa istorică între cele două sisteme trebuie rezolvată pe calea întrecerii pașnice. Referindu-se la creșterea impetuoasă a luptei popoarelor pentru negocieri internaționale și pentru pace, vorbitoarea a spus: Este cert că astăzi nu numai oamenii ai muncii, nu numai partizanii ai păcii, dar și cercuri foarte îndepărtate de oamenii muncii, straturi importante ale burgheziei, cercuri guvernamentale dintr'o serie de țări din Europa occidentală, Asia etc., se orientează către o politică de tratative, către o rezolvare pașnică a problemelor internaționale litigioase.

Vorbitorul a făcut apoi o analiză documentelor adoptate de sesiunea Consiliului Mondial al Păcii și a arătat că ele exprimă gândurile și năzuințele întregii omeniri iubitoare de pace. Ea a analizat deasemenea în lumina lucrărilor sesiunii dela Budapesta, o serie de probleme legate de activitatea O. N. U. Impiedecarea de a fi reprezentate la O. N. U. a Chinei populare și a altor țări de democrație populară adică a unor țări ce cuprind $\frac{1}{4}$ din populația globului, nu este decât unul din aspectele presiunilor de tot soiul pe care le fac cercurile reacționare, în speranțe deșartă de a întoarce roata istoriei în țările respective. Dar roata istoriei merge înainte. Poporul nostru a primit cu satisfacție includerea problemei primirii de noi membri în O. N. U. în importantul document adoptat de sesiune „Declarația cu privire la deschiderea unei campanii mondiale în favoarea tratativelor”.

În incheiere vorbitoarea a arătat că poporul nostru salută cu bucurie hotărârile sesiunii Consiliului Mondial al Păcii. Sarcinile care stau în fața noastră în lupta pentru pace sunt: sarcina dezvoltării continue a economiei naționale și a culturii, grija permanentă pentru îmbunătățirea condițiilor de trai ale celor ce muncesc, sarcina întăririi unității moral-politice a oamenilor muncii, a alianței dintre clasa muncitoare și țărăimea muncitoare, sarcina continuării politicii noastre externe, politică de pace, de colaborare cu toate țările care doresc să colaboreze cu noi pe bază de egalitate, a politicii de strânsă prietenie și alianță cu reazimul păcii — Uniunea Sovietică — cu țările de democrație populară. Suntem hotărâți — a spus vorbitoarea — ca alături de forțele iubitoare de pace din lumea întreagă, să dăm

toată contribuția noastră pentru triumful cauzei păcii.

Acad. D. Danielopolu a relevat însemnătatea sesiunii Consiliului Mondial al Păcii și a insistat asupra importanței dezvoltării schimburilor culturale între popoare, ca factor care să contribuie la destinderea încordării internaționale. Am găsit la această sesiune — a spus vorbitoarea — o atmosferă din cele mai convingătoare în favoarea păcii. Sesiunea Consiliului Mondial al Păcii a dovedit încă odată că indiferent de convingerile politice ce le poate avea fiecare, indiferent de munca ce fiecare îndeplinește, indiferent de religia sa, fiecare are datoria de a lupta pentru menținerea păcii. În această atmosferă s'a discutat la Budapesta, cu aceste convingeri am plecat dela Consiliu. În continuare, referindu-se la problema schimburilor culturale, acad. D. Danielopolu a amintit că în cadrul sesiunii dela Budapesta, a insistat în calitate de om de știință și de medic, asupra necesității de legături culturale între toate popoarele. Înainte de a și încheia cuvântarea, a înfierat asasinarea soților Rosenberg, în memoria cărora asistența a păstrat un moment de reculegere.

Matei Socor, membru corespondent al Academiei R. P. R., s'a referit în cuvântarea sa la una din cele mai importante probleme internaționale — problema germană. Vorbitorul a arătat însemnătatea acordată de sesiunea Consiliului Mondial al Păcii problemei germane pentru unificarea pașnică a poporului german și relevând eșecul provocării fasciste dela Berlin, a conchis că, trăgând învățăminte din evenimentele dela Berlin, partizanii păcii de pretutindeni își vor ascuți necontenit vigilența față de uneltirile dușmanilor păcii.

P. S. Valerian al Oradiei a vorbit despre participarea clerului la lucrările sesiunii Consiliului Mondial al Păcii dela Budapesta și despre sarcinile slujitorilor cultelor din R. P. R. în lupta pentru pace. Ca unul ce am avut aleasa cinste de a face parte din delegația R. P. R. la sesiunea Consiliului Mondial al Păcii — a spus P. S. Sa — trebuie să remarc faptul pozitiv că la luarea importantelor hotărâri ale Consiliului Mondial al Păcii au adus o contribuție și numeroși reprezentanți ai cultelor religioase din toată lumea. Reprezentanții cultelor religioase au susținut la sesiunea aceasta ideea triumfului spiritului tratativelor, precum și posibilității coexistenței pașnice a diferitelor sisteme politico-economice.

După ce a redat o serie de citate din cuvântările unor slujitori ai cultelor participanți la sesiune, P. S. Sa s'a referit la sarcinile slujitorilor cultelor religioase din R. P. R. în lupta pentru pace. Biserica Ortodoxă Română și toate celelalte culte religioase din scumpa noastră Patrie R. P. Română — a spus P. S. Sa — au misiunea religioasă, umană și patriotică de a-și spori și întări lupta pentru realizarea păcii, la unison cu voința întregului popor. Slujitorii și credincioșii tuturor cultelor religioase din țara noastră nu se vor limita la a dori pacea, ci alături de toți ceilalți apărători ai păcii, vor aduce cărămizi la zidirea acestei păci.

Adunarea aceasta, ca și alte multe adunări consacrate hotărârilor sesiunii Consiliului Mondial al Păcii dela Budapesta, a constituit o puternică manifestare a voinței de pace a poporului nostru, a dorinței sale de a lupta pentru destinderea internațională, pentru soluționarea pe calea tratativelor a tuturor chestiunilor internaționale litigioase. Preoțimea din Ardeal, bucu-

in uzinele, fabricile, S. M. T.-urile din Patria noastră funcționează 1732 cluburi, mii de colțuri roșii și aproape 5000 de biblioteci.

La cluburile și colțurile roșii, oamenii muncii au posibilitatea să asculte conferințe despre diferite probleme de literatură și artă tehnică, despre ultimele evenimente internaționale, despre succesele oamenilor sovietici, eroici constructori ai comunismului etc.

Folosind variate forme de activitate, cluburile și colțurile roșii contribuie la formarea unei noi atitudini față de muncă, în educarea oamenilor muncii în spiritul devotamentului față de cauza construirii socialismului. Numeroase cluburi cum ar fi de pildă, cel dela complexul „Grivița Roșie” din Capitală și dela uzinele „1 Mai” din Ploiești, ajută pe muncitori și tehnicieni în lupta lor pentru introducerea tehnicii noi, pentru o înaltă productivitate a muncii, pentru îmbunătățirea calității produselor și îndeplinirea înainte de termen a sarcinilor de plan. Aceste cluburi și colțuri roșii au devenit puternice centre de propagandă tehnică de popularizare și răspândire a metodelor stahanoviste de muncă.

În cluburi și colțuri roșii se desfășoară deasemeni o susținută activitate artistică. Pe întreg cuprinsul țării peste 5500 echipe artistice, de cor, dansuri, teatru, orchestre și fanfare, în care sunt cuprinși peste 120.000 de oameni ai muncii s'au întrecut în cadrul celui de al treilea concurs pe țară al formațiilor artistice sindicale de amatori, concurs organizat de Consiliul Central al Sindicatelor în colaborare cu Comitetul pentru Artă.

O susținută activitate culturală se desfășoară deasemeni în satele Patriei noastre. În întreaga țară se întinde o vastă rețea de Cămine culturale și biblioteci, al căror număr a crescut și crește an de an tot mai mult. Astfel față de anul 1948, când existau numai 4931 Cămine culturale, în anul 1952 au funcționat peste 12.000. De unde în 1948 în întreaga țară erau 4809 biblioteci, astăzi avem peste 12.000 biblioteci, care sunt înzestrate cu 6 milioane cărți.

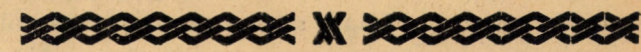
Căminele culturale au fost înzestrate în ultimii ani și cu 6180 aparate de radio și aproape 1000 aparate de cinematograf.

La Căminele culturale funcționează deasemeni pentru țărani muncitori peste 5000 cercuri de cultură generală și cercuri agrotehnice și sunt organizate tot mai multe șezători și seri culturale. Numărul șezătorilor ținute a crescut simțitor în ultimii ani. Față de 18.945 șezători organizate în 1948, anul trecut s'au ținut 349.000.

În satele noastre pulsează de asemeni o puternică viață artistică. Sute de mii de țărani muncitori, tineri, vârstnici, bărbați și femei sunt cuprinși în cele 23.482 echipe artistice. Aceste echipe susțin cu regularitate spectacole la Căminele culturale dela sate.

Viața culturală a Patriei noastre capătă din ce în ce un cadru tot mai larg.

Cultura nouă pe care și-o însușesc zi de zi oamenii muncii este expresia vieții noi din Patria noastră.

rându-se de faptul că din delegația română a făcut parte și P. S. Valerian al Oradiei, care este un luptător de frunte pentru pace al Bisericii noastre, își ia angajamentul de a intensifica acțiunea ei în lupta pentru pace și de a populariza hotărârile Consiliului Mondial al Păcii, ca astfel să-și aducă contribuția sa alături de toți oamenii muncii din țara noastră și de toți partizanii păcii, la biruința păcii în lume.

„Vrednic este lucrătorul de plata lui”

I Timotei 5, 18

CIPRIAN PORUMBESCU

În anul acesta se împlinesc 100 de ani dela nașterea popularului compozitor român Ciprian Porumbescu (12 Octomvrie 1853), dar toto lată și 70 de ani dela moartea sa prematură (6 Iunie 1883).

Tatăl său, Eraclie, era dotat din fragedă copilărie cu simțul muzicii, învățând chiar la vârsta de 5 ani azbuchile și notele grecești de psaltichie, cu chendimile, iporoiurile și ipsilurille corespunzătoare. La vârsta de 25 ani face cunoștința folkloristului Vasile Alexandri, refugiat din Moldova lui Mihail Sturza, pe vremea revoluției din 1848. Cu această ocazie Alexandri îi dă un sfat, ce va fi apoi urmat și de Ciprian: „Caută, ascultă și întreabă de tradiții între poporul din care ești, în care trăiești și mai ales în care ca preot vei trăi”. Și Eraclie devine prozator și folklorist la rândul său, El a participat și la revoluția din 1848 din Ardeal.

La 12 Oct. 1853 se naște Ciprian, părințele Eraclie fiind paroh la Șipotele Sucevii. Mama sa Emilia și apoi cei 7 frații ai săi, între care Ștefan și Marioara († 1932), sunt cu toții cântăreți și muzicieni de forță. Astfel Ciprian de curând deprinde simțul muzical, încât la vârsta de 6 ani scârțâie binisor la vioară. Cu ocazia vizitei la părinți a compozitorului român Carol Miculi, profesor la conservatorul din Leov, Ciprian învață notele, cu terțe și cvinte. Venind la școala primară dela Iliești, în 1861, învață vioara cu învățătorul Simion Maler, iar la gimnaziul dela Suceava continuă studiile muzicale din 1863, cu organistul Valentin și cu violoncelistul diletant Schlözer.

O schimbare favorabilă în privința înzestratului cu dar muzical Ciprian, este mutarea părintelui Eraclie la Stupca. Regiunea minunată cu câmpii, păduri oi și păstori îi oferă cel mai bun prilej pentru dezvoltarea simțului muzical. Ciprian ascultă melodile păstorilor și se apropie de talnele lăutei țigănești, mănuită cu măestrie de Barbu Lăutarul și Kir Grigorie Vindireu, renumiții muzicanți ai vremii. Ciprian învață și-si notează orice melodie populară. Dar vioara sa de copil e mică. Atunci părințele Eraclie reușește să-i cumpere, cu 30 de florini, o vioară dela un rom bătrân, care la rândul său o cumpărase înainte de vreme dela un boțeraș fugit din Moldova. Ce surpriză, când o țedulă îngâlbinită din lăuntru viorii glăsuia cu slove latine: „Fecit Cremonae Nicolaus Amati anno 1626”. Iată deci o vioară autentică din Cremona. Cu ea Ciprian va răsbate în viață. Dar maturitatea sa precoce, înălțimea aproape de 2 metri și studiul neobosit îi subminează rezistența fizică, încet dar sigur.

Primul debut Ciprian și-l realizează cântând celor de față la sărbătoarea dela Putna lui Ștefan cel Mare, organizată în 1871 de Mihail Eminescu, în prezența lui A. D. Xenopol, Gr. Tocilescu, C. Istrati, Mihail Kogălniceanu, Vasile Alexandri și Ion Slavici. Ciprian devine în curând maestru la vioară, violoncel și pian, prin studiu personal. Când se înscrie la Seminarul Teologic dela Cernăuți, are ocazia să se adâncească în muzica bisericească, studiind la Isidor Vorobchievici și compunând numeroase antifone, tropare, axioane, catavasi și apoi chiar 3 liturghii întregi, pentru cor bărbătesc, cu preafrumosul Tatăl nostru, pe lângă numeroase compoziții de muzică profană în stil curat popular. Astfel Ciprian își câștigă repede renume de compozitor apreciat, încât însuși Mitropolitul Teoctist Blajevici îl îndeamnă să primească o bursă și să se specializeze pentru muzica bisericească. Dar până să se realizeze această intenție, Ciprian, împreună cu alții, este închis de autori-

tățile austriace, pentru că protestase la Iași împotriva stăpânirii Habsburgice. Dar nici la închisoare nu-și pierde spiritul său optimist. Odată când venise părințele Eraclie să-și vadă fiul, acesta la întrebarea cum îi merge, răspunse: „Îmi merge bine, tată, șed și cânt, dar domniile aceștia mi-au dat un public, care nici măcar nu știe latinește”, adică șobolani. Fiind apoi absolvit de culpă și reabilitat în public, Ciprian se întoarce la Stupca.

Cu aceasta ocazie o cunoaște pe fiica pastorului evanghelic Berta și începe să iubească. Compozițiile sale tresaltă de voieșie și de încredere într'un viitor fericit. Până atunci, în toamna anului 1879 se pregătește de plecare la Viena, primind o bursă dela Mitropolitul Silvestru Morariu. Dar bietul Ciprian o brodește rău, pentru că bursa „e mare ca să nu mori, dar mică pentru a trăi”. În plus tusa începe să-l supere mult, iar jeacuri nu-și poate cumpăra, pentru că duce mizerie. El singur spune că adesea „își respimbă foamea, adormecând mirosul fripturilor de pe la restaurante”. În schimb studiază intens harmonia și compoziția la profesorii Gr. Krem și L. Schlözer și stă în strânse legături cu compozitorul român E. Mandicevschi. Compune muzică veselă și pentru studenți. Valsul său „Florile dalbe” e chiar executat de orchestra condusă de Eduard Strauss. Iată feciorul lui popa Eraclie muzician apreciat la Viena.

Ciprian e în culmea fericirii și atunci, în 1881, se întoarce la Stupca pentru a cere în căsătorie pe Berta. Dar pastorul Gorgon îl refuză categoric, că el nu-și dă fiica unui preot ortodox. Discriminarea aceasta confesională contribuie la distrugerea fericirii a doi oameni care se înțelegeau de minune. Berta e trimisă în Anglia și Ciprian se avântă în durere spre muzică. Primește postul de profesor de muzică la Brașov (azi Orașul Stalin) și devine conducător al corului bisericii Sf. Nicolae din Schei. Muncește zi de zi, tipărește cântece după cântece, dă concerte peste concerte și îndeamnă pretutindenea la respectul muzicii populare, care e genul cel mai sănătos în muzica unui popor, iar nu formalismul sec al invenției abstracte. La 27 Febr. 1882 are loc premiera primei opere românești, compusă de Ciprian pe libretul lui Vasile Alexandri, cu numele „Craiu Nou”. Succesul este îmbătător, precum relatează sora sa Marioara, nedespărțită de fratele ei suferind. Critica este însuflețită, iar Ciprian arată, că adevăratul compozitor al muzicii sale este însuși poporul, Unor moderni li se răspunde atunci: „Ce sunt modernii? Simțiri reci și harfe zdrobite”. Alții îl aseamnă cu Offenbach, Genée și Suppee, iar în realitate Ciprian este Schubertul românesc. El este un pasionat popularizator al muzicii în rândurile masselor celor mai largi — și îndrumător al creației muzicale spre izvoarele de inspirație populară. Turneul prin Transilvania îi aduce aplauze necontenit, dar boala se agravează.

Atunci doctorul Neagoe și prietenii îl sfătuiesc să plece în Italia să-și caute de sănătate. Cu inimă grea pleacă la 2 Noemvrie 1883, dar după o lună își cere vioara, fără de care nu mai poate trăi. Cântă și scrie. Odată, la Nervi, când își cânta o doină, îl surprind toți vizitatorii, iar în numele lor, generalul rus Todleben, îi aduce cele mai simțite elogii. Chiar și compozitorul italian G. Verdi, pe care Ciprian îl vizitează și căruia îi cântă din compozițiile sale, la Geneva, îl apreciază elogios, numindu-l „frate întru muzică”. Dar Ciprian nu se simte bine. Vrea să se întoarcă acasă. E frumoasă Pisa, Florența și Roma, dar acasă e acasă.

La 10 Martie 1883 revine la Stupca. Glumește zicând că tusa lui a devenit melodică, dar chipul său e suferind. Mai scrie încă piesa ce avea să-i aminească de visurile frumoase de odinioară și de destrămarea lor prin răutatea

Indrumător omiletic

IV. **Duminea XIII după Rusalii** : Mt. 21, 33-43.

Se poate vorbi despre: Hristos, temelia Bisericii (v. 42).

1. „Piatra din capul unghiului” este piatra de temelie, care susține toată clădirea.

2. Astfel asemănând Biserica cu o casă, în care fiecare credincios e o cărămidă, Hristos esie „piatra din capul unghiului”, temelia pe care s'a zidit și stă întreaga Biserică (I Corinteni 3, 9, 11).

3. Este greșită dar părerea catolicilor, că Petru ar fi piatra, pe care s'a zidit Biserica. Nu el este piatra, ci Iisus Hristos și credința pe care o mărturisim, că Hristos este Fiul lui Dumnezeu.

4. Deci să ne temeinicim viața pe Hristos, ca să fim cărămizi bune în zidirea Bisericii.

Pr. Prof. Spiridon Căndea a publicat în „Studii Teologice” (Nr. 9-10/1952) un studiu documentar despre „Limba veche liturgică și inovațiile introduse în ea de fosta Biserică unită”. Din acest studiu rezultă că în secolul XVIII frații greco-catolici au folosit cărțile de cult tipărite în Moldova și Țara Românească, iar în cărțile tipărite la Blaj între 1751—1838 ei au păstrat vechea limbă liturgică, reeditând aproape exact cărțile ieșite din tiparnițele ortodoxe. În tot acest interval de timp se foloseau termenii: Duhul Sfânt și Doamne miluește. Abia dela 1865 încoace — datorită curentului latinist și tendințelor catolicizante ale clerului superior dela Blaj — s'au tipărit cărți cu o limbă latinizată, în care Duhul e înlocuit cu Spiritul, Doamne miluește cu Doamne îndură-te, Stăpâna cu dispunătoarea, robul cu servul, județul cu tribunalul, ispita cu lentaciune, coborât cu descensu ș. a. Introducerea acestor termeni, fără circulație în limba poporului și fără iz bisericesc, a servit la separarea credincioșilor greco-catolici de cei ortodocși.

Odată realizată reîntregirea bisericească menținerea acestor termeni este fără nici un rost. Preoțimea trebuie să revină la limba cărților dinainte de 1865, care era aceeași cu limba cărților de cult ortodox. Unificarea aceasta în limba liturgică este un semn al unității spirituale și un mijloc de întărire a reîntregirii.

omenească, „Timpuri trecute”. Își presimte sfârșitul, își ia rămas bun și regretă doar că nu l-a mai putut vedea pe Dimitrie Onciul, prietenul său drag. La 6 Iunie își dă obștescul sfârșit, fiind jelit de toți câți l-au cunoscut. Dela Berta primise pe cosciug un buchețel de flori.

Ciprian Porumbescu se impune prin omnia sa rară, prin duișoia sa sinceră, prin cultivarea muzicii populare, prin spiritul său optimist și numai spre sfârșit trist și abătut, după ce a văzut prin ce necazuri îi este dat să treacă unul om înzestrat cu daruri mari, dar care nu are totodată și resurse necesare, căci bogății vremii preferau muzica modernă formalistă. Iar el a fost un luptător pentru popor.

Din cele aproape 300 de compoziții ale sale, 11 le-a tipărit singur și 62 au fost publicate posum. În total Ciprian a compus 40 de compoziții bisericești pentru cor bărbătesc, între care cele 3 liturghii complete, apoi 42 de coruri bărbătești și mixte, 62 de compoziții instrumentale (orchestrale, solo vioară sau violoncel cu pian și altele), peste 40 de compoziții fără titlu și neenumărate cântece, hore și dansuri naționale. Vasile Alexandri se exprimă cu ocazia morții lui Ciprian, că „a luat cu sine în mormânt o comoară întreagă de armonii”.

Abia regimul nostru de democrație populară a apreciat după cuviință personalitatea muzicală a lui Ciprian Porumbescu, denumind cu numele lui Conservatorul de muzică din București, înstituirea premiului pentru muzică și urmărind publicarea completă a compozițiilor sale. Iar cântecul de 1 Mai îl îngână și copiii cei mici... Pentru că el a fost al poporului și poporul îi înveșnicește amintirea.

Prof. M. Șesan